

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem JUDr. Ondřejem Szalonnásem ve věci

žalobkyně: M. V., nar. X,
bytem X,
t. č. X

proti

žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí
se sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 00 Praha,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 2. 2025, č. j. MPSV-2025/53395-914,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 2. 2025, č. j. MPSV-2025/53395-914, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Předmět řízení

1. Žalobkyně brojí proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 2. 2025, č. j. MPSV-2025/53395-914 (dále též jen: „*napadené rozhodnutí*“). Jím žalovaný zamítl její odvolání a potvrdil

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

rozhodnutí Úřadu práce ČR, krajské pobočky v Plzni ze dne 22. 1. 2025, č. j. 26813/25/PM. Tím nebyla žalobkyni podle § 24 odst. 5 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře (dále též jen: „ZSSP“) přiznána dávka státní sociální podpory příspěvek na bydlení ode dne 15. 10. 2024, neboť je ubytována v pokoji v azylovém domě. Tento pokoj nemá vlastní sociální zařízení a kuchyňku, které jsou společné pro všechny klienty užívající danou nemovitost. Kromě toho je pobyt v azylovém domě omezen zpravidla na dobu nepřevyšující jeden rok.

Obsah žaloby

2. V úvodu žaloby žalobkyně shrnula skutkový stav věci. U správního orgánu I. stupně požádala o příspěvek na bydlení s nárokem na dávku ode dne 15. 10. 2024 jako nájemce v bytu v azylovém domě. Správní orgán I. stupně jí ale tuto dávku nepřiznal. Podle něj totiž není nájemcem bytu, protože byt v azylovém domě není považován za byt ve smyslu § 24 odst. 5 ZSSP, a to proto, že pokoj je bez sociálního zařízení a kuchyně, které jsou společné pro všechny klienty v azylovém domě, a dále protože ubytování v azylovém domě je omezeno zpravidla na dobu 1 roku. Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně podala žalobkyně odvolání, které žalovaný zamítl napadeným rozhodnutím.
3. Žalobkyně je toho názoru, že pokoj v azylovém domě splňuje veškeré podmínky z hlediska stavebních předpisů a je k trvalému užívání přizpůsoben tak, jak vyžaduje § 24 odst. 5 ZSSP. Zákon nedefinuje, že v bytě musí být též sociální zařízení či kuchyň. V projednávané věci je azylové bydlení poskytováno jako sociální služba podle § 57 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále též jen: „ZSS“), neziskovou organizací v azylovém domě, který nepochybně splňuje stavební a hygienické požadavky na trvalé bydlení. Pro tento účel bylo zařízení i zkolaudováno.
4. K omezení délky pobytu v azylovém domě žalobkyně uvedla, že délka pobytu je sice formálně omezena, avšak v praxi běžně dochází k prodlužování smlouvy a klienti zde fakticky žijí dlouhodobě. Výklad správních orgánů je absurdní, neboť ani běžné nájemní smlouvy nezakládají jistotu nájmu na dobu neurčitou.
5. Napadené rozhodnutí je v rozporu s aktuální rozhodovací praxí NSS. Podle jeho rozsudku ze dne 20. 9. 2024, č. j. 4 Ads 129/2024-23, zakládají nájemní vztah i specializované pobytové režimy podle ZSS. NSS potvrdil, že smlouva o poskytování sociální služby může zakládat nájemní vztah, pokud obsahuje ujednání o platbě za bydlení a poskytnutí vymezeného prostoru k bydlení. Smlouva o ubytování v azylovém domě obsahuje obdobná ustanovení a měla by být považována za smlouvu s nájemním charakterem. Ubytování je žalobkyni poskytováno v pokoji vybaveném obvyklým zařízením. WC, sprcha, kuchyňka a společenská místnost jsou sdílené, jak je to v zařízeních azylového typu obvyklé. Smlouva obsahuje závazek platit za ubytování částku 150 Kč denně, ve své podstatě se jedná o nájemní smlouvu, která obsahuje navíc ještě poskytování dalších sociálních služeb.
6. Podle výkladu NSS vznikl mezi žalobkyní a poskytovatelem sociální služby nájemní vztah k poskytnuté jednotce. Není rozhodující, že nájem byl založen na základě smlouvy o poskytování pobytové sociální služby. Přechodné bydlení by znamenalo, že žalobkyně uspokojuje svou primární bytovou potřebu mimo azylový dům, žalobkyně přitom nemá Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

možnost bydlet jinde. Žalobkyně sice užívá pokoj podle smlouvy na dobu určitou, ale po celou dobu užívání má charakter trvalého bydlení.

Vyjádření žalovaného

7. Podle smlouvy o poskytnutí sociální služby v azylovém domě uzavřené dne 30. 9. 2024 se poskytovatel zavázal žalobkyni poskytovat stravu nebo pomoc při zajištění stravy, poskytovat ubytování a pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. Žalobkyně je povinna zaplatit úhradu za ubytování v částce 150 Kč za denní pobyt. Doba platnosti smlouvy byla sjednána do 31. 12. 2024.
8. Podmínky nároku na příspěvek na bydlení stanoví ZSSP v § 24 odst. 1, dle něž nárok na příspěvek na bydlení má za splnění dalších zákonných podmínek vlastník nebo nájemce bytu, který byt užívá.
9. Podle § 24 odst. 5 ZSSP se bytem pro účely tohoto zákona rozumí soubor místností nebo samostatná obytná místnost, které svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňují požadavky na trvalé bydlení a jsou k tomu účelu užívání určeny podle stavebního zákona nebo jsou zkolaudovány jako byt. Podle katastru nemovitostí je budova na adrese Železniční 314 objektem k bydlení s počtem bytů 0 a vlastnické právo má Statutární město Plzeň.
10. Rozhodnutí správního orgánu I. stupně o nepřiznání příspěvku na bydlení bylo vydáno v souladu s platným právním předpisem, neboť v případě smlouvy o poskytnutí sociální služby v azylovém domě se nejedná o nájemní či podnájemní vztah k bytu či obývanému pokoji.
11. Podle rozsudku NSS ze dne 20. 9. 2024, č. j. 4 Ads 129/2024-23, smlouva o poskytování pobytové sociální služby v domově se zvláštním režimem zakládá nájemní vztah za účelem uspokojení potřeby trvalého bydlení, neboť součástí pobytové služby bylo užívací právo k obývané lůžkové jednotce a v domovech se zvláštním režimem se poskytují pobytové služby. Podle § 57 odst. 1 ZSS azylové domy poskytují pobytové služby na přechodnou dobu osobám v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení. V projednávané věci byla uzavřena smlouva o poskytnutí sociální služby v azylovém domě, přičemž azylové domy nejsou určeny k trvalému bydlení.
12. Žalovaný uzavřel, že napadené rozhodnutí je v souladu s hmotným i procesním právem a správní řízení netrpí vadami, pro které by bylo nutno rozhodnutí zrušit.

Replika žalobkyně

13. V replice žalobkyně uvedla, že žalovaný ve svém vyjádření potvrzuje, že pronajatý pokoj je objektem k bydlení, ke kterému náleží vlastnické právo Statutárnímu městu Plzni. Z toho je evidentní, že splňuje podmínky stavebních předpisů pro trvalé bydlení, a tedy splňuje kritéria § 24 odst. 5 ZSSP. Žalobkyně nesouhlasila, že ubytovací jednotky v azylových domech nesplňují zákonná kritéria jen proto, že je tato služba vymezena na přechodnou dobu. Žalobkyně si nemohla vymínit, aby formálně uzavřela nájemní Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

smlouvu, neboť je bydlení v projednávané věci poskytnuto jako jedna ze sociálních služeb. Dále žalobkyně zopakovala, že podle rozsudku NSS 20. 9. 2024, č. j. 4 Ads 129/2024-23, zakládají nájemní vztah i speciální pobytové režimy podle ZSS. Azylové domy se v podstatných rysech podobají pobytovým službám domovů se zvláštním režimem. Soud výslovně potvrdil, že smlouva o poskytování sociální služby může zakládat nájemní vztah, pokud obsahuje ujednání o platbě za bydlení a poskytnutí vymezeného prostoru k bydlení. Smlouva o ubytování v azylovém domě obsahuje obdobná ustanovení a měly by být považovány za smlouvu s nájemním charakterem.

Další vyjádření žalovaného

14. Žalovaný dále zaslal soudu informaci o dodatečném sdělení Úřadu městského obvodu Plzeň 2 – Slovany, odboru stavebního a silničně správního, ze dne 26. 5. 2025, č. j. UMO2/09750/25, z něž vyplývá, že stavba na adrese Železniční 314/36, Plzeň, je vedena způsobem využití jako objekt k bydlení č. p. 314. Na tuto stavbu bylo vydáno dne 30. 7. 1998 kolaudační rozhodnutí č. j. výst. 1529/98-Ben, které povolilo užívání stavby náhradního ubytování – přístřešek pro neplatiče, Železniční 36, Plzeň, včetně vodovodní přípojky. Tato stavba obsahuje mj. jednopokojové a dvoupokojové byty. Žalovaný poté požádal Úřad městského obvodu Plzeň 2 – Slovany o doplnění, zda pokoj č. 19 na adrese Železniční 314/36, je samostatnou obytnou místností, která svým stavebnětechnickým uspořádáním a vybavením splňuje požadavky na trvalé bydlení a je k tomuto účelu užívání určena podle stavebního zákona nebo zda byla zkolaudována jako byt. Úřadu městského obvodu Plzeň 2 – Slovany reagoval sdělením ze dne 5. 6. 2025, č. j. UMO2/10360/25, v něm uvedl, že pokoj je v objektu, který funguje jako ubytovna. Tato stavba obsahuje pokoje, které neobsahují sociální zázemí uvnitř pokoje, ale je společné na chodbě objektu. Jedná se o azylový dům pro ženy, v jednom pokoji bydlí 4 ženy a není splněn požadavek pro minimální plchu obytné místnosti. Dle zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, vyhlášky č. 146/2024 Sb., o požadavcích na výstavbu, přílohy č. 3, musí být byt vybaven minimálně 1 záchodovou mísou a 1 koupelnou, tudíž nelze tvrdit, že jde o byt podle stavebního zákona.

Posouzení věci

15. Soud ve věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez jednání, neboť s tím obě sporné strany souhlasily. Sám soud neshledal potřebu konat ve věci jednání.
16. Žaloba je důvodná.
17. Pro výsledek tohoto řízení je rozhodující odpověď na otázku, zda ubytování v azylovém domě na základě žalobkyní předložené smlouvy o poskytování sociální služby v azylovém domě splňuje podmínky pro vznik nároku na příspěvek na bydlení.
18. Dle § 24 odst. 1 ZSSP: „*Nárok na příspěvek na bydlení má vlastník nebo nájemce bytu, který byt užívá, jestliže a) náklady na bydlení přesahují částku součinu rozhodného příjmu vlastníka,*

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

nebo nájemce bytu a společně posuzovaných osob a koeficientu 0,30 a současně b) součin rozhodného příjmu a koeficientu 0,30 není vyšší než částka normativních nákladů na bydlení.“

19. Podle § 24 odst. 5 ZSSP: „Bytem se pro účely tohoto zákona rozumí soubor místností nebo samostatná obytná místnost, které svým stavebně technickým uspořádáním a vybavením splňují požadavky na trvalé bydlení a jsou k tomuto účelu užívání určeny podle stavebního zákona nebo jsou zkolaudovány jako byt.“
20. Dle § 34 odst. 1 písm. h) ZSS: „Pro poskytování sociálních služeb se zřizují tato zařízení sociálních služeb: azylové domy.“
21. Podle § 57 odst. 1 ZSS: „Azylové domy poskytují pobytové služby na přechodnou dobu osobám v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení. Tyto služby mohou být poskytovány také osobám, které s ohledem na závislost na návykových látkách aktuálně nedokážou abstinovat, a osobám, které pro potřeby doléčení přechodně vyžadují klid na lůžku, avšak jejich zdravotní stav již nevyžaduje hospitalizaci.“ Dle druhého odstavce téhož ustanovení platí: „Služba podle odstavce 1 obsahuje tyto základní činnosti: a) poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, b) poskytnutí ubytování, c) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí, d) sociálně terapeutické činnosti.“
22. Dle § 91 odst. 1 ZSS: „O poskytnutí sociální služby uzavírá osoba smlouvu s poskytovatelem sociálních služeb; tato smlouva se neuzavírá v případě poskytnutí sociální služby dítěti na základě rozhodnutí soudu o nařízení ústavní výchovy, výchovného opatření nebo předběžného opatření. Smlouva o poskytnutí sociální služby poskytované podle § 39 až 52, 57, 58, 64, 67 a 68 musí být uzavřena v písemné formě. Smlouva o poskytnutí sociální služby poskytované podle § 54, 56, 60, 60a, 65, 70 a 70a musí být uzavřena v písemné formě, pokud alespoň jedna smluvní strana při jednání o uzavření smlouvy tuto formu navrhne.“ Podle druhého odstavce tohoto ustanovení: „Smlouva obsahuje tyto náležitosti: a) označení smluvních stran, b) druh sociální služby, c) rozsah poskytování sociální služby, d) místo a čas poskytování sociální služby, e) výši úhrady za sociální služby sjednanou v rámci výše úhrady stanovené v § 73 až 77 a způsob jejího placení, včetně způsobu vyúčtování, f) ujednání o dodržování vnitřních pravidel stanovených poskytovatelem pro poskytování sociálních služeb, g) výpovědní důvody a výpovědní lhůty, h) dobu platnosti smlouvy.“ Ustanovení § 91 odst. 5 ZSS zní: „Pro uzavírání smlouvy o poskytnutí sociální služby a právní vztahy vzniklé z této smlouvy se použijí ustanovení občanského zákoníku.“
23. Z ustanovení § 24 odst. 1 ZSSP plyne že nárok na přiznání příspěvku na bydlení je podmíněn třemi skutečnostmi: 1) jde o vlastnický nebo nájemní vztah k bytu, 2) tento byt splňuje podmínky § 24 odst. 5 ZSSP a 3) náklady na bydlení musejí daným způsobem u vlastníka nebo nájemce přesahovat jeho příjem a příjem společně posuzovaných osob.
24. Citované ustanovení § 24 odst. 5 ZSSP bylo do zákona vloženo s účinností od 1. 1. 2015 novelizací provedenou zákonem č. 252/2014 Sb., kterým se mění zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Nejde tedy o žádnou novou úpravu, pročez není překvapivé, že k ní existuje již poměrně bohatá a ustálená judikatura správních soudů, zejména pak NSS. Dlužno však dodat, že otázka,

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

zda ubytování v azylovém domě podmínky § 24 odst. 5 ZSSP splňuje či nikoli, v dostupné judikatuře dosud řešena nebyla.

25. Soud předesílá, že podle rozsudku NSS ze dne 6. 10. 2010, č. j. 3 Ads 23/2010-98, je nutno při výkladu podmínek přiznání dávky státní sociální podpory příspěvek na bydlení vycházet především z jejího účelu a smyslu, kterým je finanční pomoc na úhradu nákladů na bydlení. Současně však nelze opomíjet skutečnost, že rozsah státní sociální podpory a vymezení okruhu osob, které mohou při splnění zákonných předpokladů z podpory státu benefitovat, je záležitostí státní sociální politiky, kterou tvoří prioritně moc zákonodárná, nikoli moc soudní. Je tedy na vůli zákonodárce, jakým způsobem stanoví rozsah a vymezení podmínek státní sociální podpory (srov. rozsudek NSS ze dne 21. 7. 2008, č. j. 4 Ads 62/2007-72).
26. Shora již obecně zmíněná judikatura NSS vztahující se již přímo k § 24 odst. 5 ZSSP přitom dovodila, že z v něm obsažené definice bytu vyplývají dva druhy podmínek, které musí konkrétní prostor splňovat, aby o něm bylo možno hovořit coby o bytu dle uvedeného ustanovení. Jde jednak o podmínky materiální zahrnující stavebně technické uspořádání a vybavení, jednak pak o podmínky formální, kterými je buď účelové určení k trvalému obývání dle stavebního zákona, nebo kolaudace prostoru coby bytu. V této souvislosti lze odkázat na rozsudek NSS ze dne 26. 6. 2018 č. j. 9 Ads 253/2017-26, na nějž ovšem navazuje celá řada novějších rozhodnutí NSS, která byla shrnuta např. v bodě 14 jeho rozsudku ze dne 23. 7. 2020, č. j. 6 Ads 122/2020-21.
27. V rozsudku ze dne 20. 9. 2024, č. j. 4 Ads 129/2024-23, dospěl NSS k závěru, podle něhož lze na smlouvu o poskytnutí sociální služby uzavřenou podle § 91 ZSS, pokud zahrnuje závazek úplatně poskytnout ve vymezeném prostoru ubytování, nahlížet jako na smlouvu zahrnující mj. i nájemní vztah ve smyslu § 24 odst. 1 ZSSP. V jím řešené věci se jednalo o sociální službu domov se zvláštním režimem. NSS se však zabýval pouze otázkou, zda právní vztah založený smlouvou o poskytování konkrétní sociální péče vůbec může představovat nájem ve smyslu § 24 ZSSP.
28. V nyní projednávané věci soud ze správního spisu zjistil, že žalobkyně dne 30. 9. 2024 uzavřela s poskytovatelem sociální služby (NADĚJE) smlouvu o poskytování sociální služby v azylovém domě na adrese Železniční 36, Plzeň. Sjednaný rozsah poskytování sociální služby obsažený v čl. I. (1) této smlouvy odpovídá vymezení obsaženému v § 57 odst. 2 písm. a) – c) ZSS, spočívá tedy v poskytnutí stravy či pomoci při zajištění stravy, poskytnutí ubytování a pomoci při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. V čl. I (1) b. této smlouvy je obsaženo vymezení služby spočívající v poskytování ubytování. Uvádí se v něm, že se žalobkyni coby klientce poskytuje ubytování po dobu zpravidla nepřevyšující 1 rok ve vícelůžkovém pokoji. Pокoj je vybaven obvyklým zařízením. Mimo tento pokoj může žalobkyně využívat způsobem obvyklým společně s dalšími klientkami azylového domu také společné příslušenství v domě (WC, sprcha) k umožnění celkové hygieny těla, společenskou místnost a kuchyňku. Poskytovatel sociální služby se zavazuje udržovat prostory k ubytování a k užívání ve stavu způsobilém pro řádné ubytování a užívání a zajistit nerušený výkon práv žalobkyně spojených s užíváním těchto prostor. Poskytovatel je také povinen vytvořit podmínky pro zajištění úklidu, praní a žehlení osobního prádla a výměny ložního Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

prádla. Žalobkyně je povinna užívat prostory vyhrazené jí k ubytování a k užívání řádně; v prostorách nesmí bez souhlasu poskytovatele provádět žádné změny. V čl. V smlouvy byla sjednána její platnost do 31. 12. 2024. Dodatkem ze dne 17. 12. 2024 byla její platnost a účinnost prodloužena do 31. 3. 2025.

29. Soud dospěl k závěru, že i smlouva o poskytnutí sociální služby v azylovém domě může představovat nájemní vztah ve smyslu § 24 odst. 1 ZSSP, pakliže zahrnuje závazek úplatně poskytnout ve vymezeném prostoru ubytování. Tato podmínka byla v projednávané věci jednoznačně splněna.
30. Žalovaný opřel napadené rozhodnutí o úvahu, podle níž není poskytování pobytové sociální služby určeno k uspokojení potřeby trvalého bydlení; azylové domy poskytují pobytové služby jen na přechodnou dobu a nejsou určeny k trvalému bydlení. Tato úvaha je správná potud, pokud uvádí, že azylové domy poskytují pobytové služby na přechodnou dobu; ostatně, toto vyjádření přesně kopíruje část § 57 odst. 1 ZSS. Implikace, kterou z této skutečnosti žalovaný dovozuje, však již správná není. Ustanovení § 24 odst. 5 ZSSP totiž nevyžaduje, aby byt byl užíván k trvalému bydlení, neboť toliko požaduje, aby *splňoval požadavky* na trvalé bydlení. To je přitom materiálně zcela odlišný požadavek, než ze kterého nesprávně vycházel žalovaný. Neodpovídá zákonu, pokud se žalovaný soustředil jen na zákonnou definici sociální služby azylového domu, která je určena zásadně na přechodnou dobu (ovšem bez striktního omezení této přechodné doby). Rovněž z ustanovení § 22 odst. 1 písm. b) bod 1. vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, vyplývá toliko to, že ubytování v azylovém domě *zpravidla* nepřevyšuje dobu jednoho roku. Z toho je zřejmé, že poskytování této sociální služby není striktně omezeno ani dobou jednoho roku; určení, že zpravidla dobu jednoho roku nepřesahuje, je tak pouhou reflexí jejího určení osobám v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení. Nesprávnost výkladu žalovaného je pak v této souvislosti zřejmá i z toho, že běžně se komerční smlouvy o nájmu bytů uzavírají rovněž na dobu jednoho roku, přičemž obecně známo je i to, že nájmy v ubytovnách se sjednávají často i na dobu jen jednoho měsíce. Výklad žalovaného by pak v takových situacích vedl k tomu, že i osoby využívající těchto nájmu by byly z příspěvku na bydlení automaticky vyloučeny, neboť také nemají sjednán nájem na dobu neurčitou (tedy dle žalovaného zřejmě trvalou), ale jen na dobu přechodnou. Navíc skutečnost, že v projednávané věci nebylo poskytování sociální služby spočívající v ubytování v azylovém domě zcela přechodné (krátkodobé) plyne již z původního sjednání doby platnosti smlouvy, tj. od 30. 9. 2024 do 31. 12. 2024, jež byla následně prodloužena do 31. 3. 2025 (a v žalobě je tvrzeno, že následně došlo ještě k dalšímu prodloužení této doby, což však již soud pro nadbytečnost tohoto zjištění blíže nezkoumal).
31. Lze tedy učinit dílčí závěr, podle něhož nebylo namístě zamítnout žádost žalobkyně již proto, že ubytování v azylovém domě je z povahy věci přechodné a nikoli trvalé.
32. Následně bylo nutno hledat odpověď na otázku, zda pokoj, ve kterém je žalobkyni daná sociální služba fakticky poskytována, vykazuje atributy bytu dle § 24 odst. 5 ZSSP. Ohledně této otázky žalovaný v napadeném rozhodnutí žádnou úvahu nepředstavil. Omezil se jen na souhlas se správním orgánem I. stupně, který ve svém rozhodnutí

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

upozornil na to, že se jedná o pokoj bez sociálního zařízení a kuchyně, které jsou společně pro všechny klienty používající danou nemovitost.

33. Toto odůvodnění nepovažuje soud za přezkoumatelné.
34. Jak již bylo shora uvedeno, NSS ve své judikatuře dovodil, že byt ve smyslu § 24 odst. 5 ZSSP musí splňovat jednak formální kritéria (účelové určení k trvalému obývání dle stavebního zákona, nebo kolaudace prostoru coby bytu), jednak kritéria materiální (stavebně technické uspořádání a vybavení). V této souvislosti je zřejmá nedostatečnost odůvodnění rozhodnutí správního orgánu I stupně, z něhož není patrné, zda podle jeho názoru pokoj, v němž bydlí žalobkyně, nesplňuje kritéria materiální či formální.
35. Ze smlouvy o poskytnutí sociální služby v azylovém domě vyplývá, že ubytování je žalobkyni poskytováno ve vícelůžkovém pokoji, který je vybaven obvyklým zařízením. Není v něm však samostatné WC, sprcha ani kuchyňka. Ty jsou v objektu umístěné tak, že je mohou užívat všichni obyvatelé azylového domu společně.
36. Napadené rozhodnutí se však v tomto směru, jak už soud výše uvedl, opírá toliko o nesprávný právní názor, podle něhož apriori nelze na smlouvu o poskytování sociální služby v azylovém domě nahlížet jako na nájemní vztah k bytu ve smyslu § 24 odst. 1 ZSSP, resp. mlčky aprobovaný závěr správního orgánu I. stupně. Ten se však zabývá velmi stručně jen tím, že se v daném případě jedná o pokoj bez sociálního zařízení a kuchyně.
37. Takový závěr tedy není přezkoumatelný, protože z něj není patrné, odkud správní orgány dovozují tyto předpoklady. Soud není oprávněn jejich úvahy v řízení o žalobě proti jejich rozhodnutí domýšlet či dotvářet. Pochopitelně, že soud nepřehlédl procesní aktivitu žalovaného, který až v průběhu soudního řízení cestou spolupráce ve smyslu § 63 odst. 1 ZSSP opatroval určitá stanoviska Úřadu městského obvodu Plzeň 2-Slovaný coby stavebního úřadu, jimiž se fakticky pokoušel doplnit odůvodnění svého napadeného rozhodnutí. Takový postup je ovšem rovněž nepřijatelný. Nedostatky napadeného rozhodnutí totiž není možno napravovat prostřednictvím vyjádření k podané žalobě (srov. rozsudky NSS ze dne 13. 10. 2004, č. j. 3 As 51/2003-58, ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109, či ze dne 18. 9. 2003, č. j. 1 A 629/2002-25, č. 73/2004 Sb. NSS). Soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu přezkoumává toliko samotné napadené rozhodnutí.
38. Nejedná se tu přitom o žádnou procesní manýru; účastníci správních řízení, tedy i žadatelé o příspěvek na bydlení, mají v rámci správního řízení svá práva, jedním z nichž je i právo vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí (§ 36 odst. 3 správního řádu). Toto právo zajišťuje účastníkům možnost seznámit se s podklady a úvahami, kterými se rozhodování správního orgánu ubírá, resp. právo na ně reagovat. V projednávaném případě nemůže soud akceptovat postup žalovaného už proto, že žalobkyně v podstatě nemohla procesně reagovat na závěry žalovaného, které se dotvářejí až v průběhu soudního řízení.
39. Za takové situace pak ovšem není věcí soudu, aby sám v této fázi konstatoval svůj právní náhled na věc, neboť je nutné, aby žalovaný řádným postupem zjistil skutkový stav věci (včetně zahrnutí jím od stavebního úřadu získaných materiálů do spisu), seznámil s podklady pro vydání rozhodnutí žalobkyni a vytvořil jí prostor k vyjádření k nim.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

Následně by se měl žalovaný s jejími případnými námitkami náležitým způsobem přezkoumatelně vypořádat (§ 68 odst. 3 správního řádu). Teprve takto vzniklé odůvodnění je způsobilé soudního přezkumu. Bude tedy věcí žalovaného, případně správního orgánu I. stupně, dospěje-li žalovaný k názoru, že je lépe procesně situován k doplnění skutkových zjištění, aby žádost žalobkyně znovu posoudil, a to při vázanosti právním názorem soudu v tomto rozsudku obsaženým dle § 78 odst. 5 s. ř. s. Správní orgány se přezkoumatelně vyjádří k formálním i materiálním kritériím, kterým byt, v němž žalobkyně žije na základě smlouvy o poskytnutí sociální služby azylový dům, vyhovuje či nevyhovuje, a to včetně jasného uvedení, odkud tato kritéria v daném případě vyvozují.

Závěr a náklady řízení

40. Jelikož soud shledal žalobu důvodnou, výrokem I. tohoto rozsudku napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Žalovaný tak ve věci znovu rozhodne vázán shora uvedeným právním názorem soudu.
41. Výrokem II. tohoto rozsudku pak soud rozhodl o náhradě nákladů řízení. Při rozhodování o nákladech řízení se soud vyšel z § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož: „*Nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Měl-li úspěch jen částečný, přizná mu soud právo na náhradu poměrné části nákladů.*“ Účastníkem, který měl ve věci plný procesní úspěch, je žalobkyně, neboť bylo žalobou napadené rozhodnutí zrušeno. Ta ale vzniklé náklady řízení nevyčísila, žádné vynaložené náklady soud nezjistil ani z obsahu soudního spisu. Proto výrokem II. tohoto rozsudku rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost (§ 104a s. ř. s.).

Plzeň 7. července 2025

JUDr. Ondřej Szalonnás v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.